
MAGYAR MUSA.

Költ Bétsben 24. Márt. 1787.

T. Horvath Ádám Ur Tudósítása.

Egy Magyar Könyvetskével akarok kedveskedni a' Hazának. Szándékomnak és ígéretemnek hafznos vagy hafzontalan vóltáról az ítélet tételt tfak azokra bizom, a' kik édes Hazájokat 's nyelveket szeretik, és annak előmenetelét munkálodják, a' mint-hogy ezen Tudósításom is, tfak azoknak ízóll. Az vólt fel-tett tzelom, hogy elébb a' nevezetesebb Görög, és Deák Poétákat, 's különösen *Virgilius Eneis*-sát adjam kezébe a' Hazának Magyar versekben. De meg vallom, hogy irigyletem *Voltérnak* és más idegen nemzet-beli Poétáknak; hogy olyan dítű munkákat tudnak írni, a' mellyeknek fordításokkal nagy tudományú Haza-fiak vesződnék: de irigyletem a' külső Nemzetbeli nagy Embereknek Hérosoknak is; hogy mig azoknak jeles viselt dolgaikat bámullya a' Magyar, a' maga vitéz Eleinek érdemeiről majd el is felejtkezik. Szégyenlettem utollyára azt is, hogy a' fok, valóba érdemes fordítások mellet, alig látni a' Magyaroknak maga elméje' szüleménnyét, edgyet kettőt. Jóllehet hát énis szépnék tartom, és mintegy dítfekezem magamban, mikor fok Frantziáúl jól tudó Magyarok, fellyebb betsülik a' Magyar *Henriást*, mint a' Frantzot, de meg vallom; hogy még szebbnek tartanám, ha a' Frantz Magyar munkát fordítana maga nyelvére. Ezt ugyan a' magam munkájáról vakmerő-

T.

fégy.

fégnek tartanám igérni, mikor el hiszem azt, hogy én *Voltér*hez képest csak á-b-cés gyermek vagyok: de van reményfégem; hogy ha *Pán* meg gyözi is e' szegény *Titirust* hangal, lesz olyan felféges *Matériája* énekemnek, hogy nem tsak a' *Hazafi* és így személyválogato bíró teszen róla jó itéletet, hanem *Virgiliusként* *Ecloga* IV. v. 58.

Pan etiam Arcadia mecum si Judice certet

Pan etiam Arcadia dicet se Judice victum.

Ha hát egyéb ditsekedése nem lesz is szegény munkátskámnak annál, hogy Magyar *Historiát* írok; nem fog talám érte meg itélni *Kedves Hazám*, hogy előre fel ditsekízem vele. — *Tudósításomat* pedig nem azért botfátom előre, hogy előfizetést kérjek; mert tudom, hogy ha e' nagy *Tudományú*, és már a' *Hazátúl* fokát érdemlett *Pézteli Jófes Úr*, kéntelen volt maga költfégénn nyomtattatni ki, a' közönséges hazsonra szolgáló könyvet; bizony én sem lennék olyan szerentfés a' *Hazában*, mint volt *Póp Angliában*. Hanem mivel a' többek közt nekem sem fizettek soha vers számra a' *Poésifoméért*, mint *Virgiliusnak*; én is örömeft szeretem előre meg tudni a' most említett Magyar *Author* példája szerént: milyen kedvel fogja venni tsekélly munkátskámát a' *Haza*, és hányann lesznek a' kik szeretni fogják olvasni az én *Magyar Hunyadimat*, az az, ana *Hajdani Magyar vezér Hunyadi János* éltének egy darabját, mellyet a' *Virgilius Eneissé* formájára Magyar versekben írek, mert ez az az egy *Magyar Könyvetske*, a' mellyen kezdettem *Tudósításomat*.

En a' könyvet magam költfégén ki nyomtattatom; — Az érdemes *Közönségtől* tsak azt kérem, hogy a' kik magoknak kívánnak olyan könyvet, engemet akar *Postán*, akar más moddal *tudósítsanak* a'

Jö-

jövö József napi Pesti vásárig, hogy tudhassam mennyi léfzen szükséges — csak hogy neveiket tizen, huszan, vagy ahol közel egymáshoz többen is vannak, egy Levélbe méltóztassanak tenni, hogy nekem a' Posta-költségem kevesebb légyen, ('s ugyan azon levélben a' mi leg alkalmasabb módot találnak a' könyveknek-is által szállításában, adják tudtomra) Vagyon mindazáltal bizodalمام némelly érdemes esmerős Uraimhoz, a' kiket ha fognak tudósítani az könyv árát ajánló Urak 's Afzszonyfágok, nem fogják neheztelni azt a' kis alkalmatlanságot, és nekem, a' nekik által küldött neveket egy tsumóba meg küldik, én pedig a' Posta-költséget azon jó Uraimnak meg fizetem: Ezek tehát azon Urak' neveik.

Bétsben Szatsvai Sándor Úr, Magyar Újság-író.

Győrben Szerentfi Nagy István Úr, Ref. Prédikátor.

Komáromban Pétzeli József Úr, Ref. Prédikátor.

Pesten Szombathi Josef Úr, Orvos Doktor, és Szombathi Sámuel Úr.

Debretzenben a' Ref. Kollegiumnak érdemes Séniora.

Egerben Az itt lévő K. Posta Mester, T. Söter Antal Úr, és Gyalagai Ignáz Úr, Könyvkötő.

Eperjesen Koller Gottfried Úr, Könyvkötő.

Esztergomban Katona István Úr, Professor, és az ott lakó Könyvkötő.

Kafsán Szabo Dávid Úr, az Akadémiában Professor, és Maklári János Úr, Ref. Prédikátor.

Ketskeményen Veresmarti János Úr, Könyvkötő.

Körösön Medgyesi Pál Úr, a' Ref. Gimnásiumnak Professora.

Losontzon Kún Ferentz Úr, Könyvkötő.

Lötsén Osterlám Efraim Úr, Német nyelv Tanító.

Miskóltzon Mólnár Sigmend Úr, Könyvkötő, és Nemzetes Mezei József Úr Sénátor.

Po-

Pofonyban Véber Simon Péter Úr, Typographus.
Veszprémben Györfi Jofef Ur.

Pápán Söldos György Ur.

Erdélyben.

Kolosvárt a' Ref. Kol. Biblio Thekárinffa.

Enyeden T. Galambos Mihály Úr, Professor.

Közép-Ajtán T. Benkő Jofef Úr, Prédikátor.

Maros Váfarhelyen A' Ref. Kollégiomnak Biblió-
 thécáriusfa, és Fő-Tifzt. Szegedi György Úr,
 Plébánus.

Károlyly-Fejérváron Nem. Gábri Jofef Úr, Professor.

Tordán T. T. Gyöngyofi Úr.

Sz. Udvarhelyt A' N. Ref. Gymnáfium' érd. Pro-
 fessora Kiss Ur.

Ha kik pedig az esmerőfseb Urak közzül vagy-
 nak olyan bizodalommal, hogy pénzeket nem féltik
 ki adni addig is, mig a' könyvet látnák, azok méltó-
 táftanak azt le tenni Pestenn a' jövő Jofef napi,
 és Györben a' jövő Aprilis elején esendő Országos
 Váfarok alkalmatoflagával. Sőt ha munkámnak vala-
 melly nagyobb tehetfegű Metznáfssa találkozik, vagy
 akarmelly könyv-árosUramnak maga költfégén ki nyom-
 tattatni tettzik, én azt is meg közfönöm, mert ne-
 kem nem a' nyereség ebben a' tzelom, hanem a' fok
 tekintetben gondoltatható közösféges jónak elő moz-
 ditása, a' minthogy.

Mivel én a' Könyv nyomtattatáft még nem pró-
 báltam, és így az arra tejendő költfégét is nem tud-
 hatom, az előre fizetést ajánló Urak' segitfégia is tfak
 a' könyvnek, a' mostanfág ki jönni szokott új köny-
 vekkel, 's nevezetefsen a' *Magyar Henriáfssal* özfve
 hasonlitott nagyfágához kell szabnom, melly szerént
 én a' *Magyar Hunyadiért*, egy egy darabért har-
 mintz hat Krajtzárt várok.

Mi-

Mivel pedig a' fok Kortsma között minden jó bor-
nak szükséges a' zégér; ámbár az egész munkának
Kompozitzionak minéműsége tiz tizenkét versbul ki
nem fül: mindazáltal ide irok egynehány verset
például. *Az első Könyvbül; Minek-utánna a' Rigó
mezei hartzot követő éjtszakán, sivatag erdőben té-
velygett volna Hunyadi.*

Egyszer nagy unalma' vigasztalására,

Megrítkál a' felleg hajnal' basadtára,

Le - száll — tekint az Eg' pirosló farkára;

A' Ló sem birta már tovább szegény pára.

Meg fogja' fék' szarát, vezet tsendessen,

Széllyel vizsgálodik, hogy utra lelhesen,

Egy pufzta gyalog út láttzik fetétesen,

Melly egy forrás vizre vezet egyenesen.

Meg-áll, körül nézi *Hunyadi* a' Kútat,

Annál a' mellyen jött, jártabb útat kutat,

Kettőt talál jó tört, de csak gyalog útat,

Az egyik a' Rigó mezejére mutat.

Másik tekerülve megy egy Hegy' allyának:

Ezt vélte a' Vezér bujdosó uttyának;

De jobbnak ítélte (fékjét a' Lovának

El-vevén) a' hegyről meg nézni magának.

Munkával a' bértzre mig fel kapaszkodik,

Az alatt a' Napis ki-világosodik.

Rá tekint *Hunyadi* — nagyot fohászkodik, —

Keserves nap! hátha e' lesz a' második?

Széllyel néz — úgy láttya, hogy a' most nevezett

Tört út, alig ha nem *Sofiába* vezet,

De jaj! a' tegnapról ha meg emlékezett

Sofiais néki keserves nevezet.

Alig mér rá nézni *Bulgár* Országára,

Az ötet üldöző *Török* birtokára,

'S vizfza vévén uttyát a' Hegy' oldalára,
 Indúl az elhagyott forrás' viz' partyára.
 Le ér, de jó Lovát nyujtózva tálálja,
 Mivel fokat izzadt 's fáradt paripája
 Vagy a' hideg vizből jól véve hozzája;
 Vagy fáradtság miatt kifogyott párája,
 Visgállya az eret fél-hólt marhájába,
 Serkenti lágy - meleg vérit; de hijjába. —
 Vajha még társ lennél tsak egy éjtszakába
 Számkivetett Urad' bolygó bujdosztába.
 Le-ül a' viz mellett könyökét térdére
 Tévéen le görbeszti fejét tenyerére. —
 Szélllyel néz sehajtva az ég' négy részére,
 'S ilyen panaszokra fakada végtére:
 Ah Egek! dél, éjtszak, Nap-nyugot, Nap-kelet!
 Ha van még nállatok egy olyan szegelet,
 A' hol pihenhessek egy órát vagy felet,
 Hadd végezsem-el azt e' viz-forrás felett.
 Ha bóldog időket várhat még életem,
 Szerentsétlenségem' itt el hadd temetem,
 Ha pedig kinommal ma el- végeztetem.
 Istent 's a' Hazámat most majd megkövetem.
 Hullas álmos szemem szapora könyveket,
 Mellyek e' tiszta viz tsergedezéseket
 Zavarván adjanak jó, vagy rossz jeleket.
 Jót reményljek - e' még? vagy nehezebbeket?
 Fellegzik ujjonnan — ez minek a' jele?
 Ah ha e' lezsz éltem' utolsó reggele!
 Uláslónak mivel köszönnyek? ezel-e?
 Hogy néki a' Török Oszlopot emele.
 Oszlopot — Várnánál — de ez egy Vezérnek,
 A' kitől ott minden tsepp vért elő kérnek
 Nem elég; — de kivált izégyen Nemes Vérnek.
 Ha engem' a' firba nem hartzról kísérnek.

Ö Király, — Ö Gyermekek, — Ö beteg létére,
Élete vesztével tört ellenfégre; —
Amurates' feje volna ennek bére —
'S Im én így bujkálok Hazám' szégyenére
Jer hát e' járt úton Leikem! utóljára,
A' Rigó Völgyéről ditsőllég halmára,
Szabjunk éles szabját gyilkosom' nyakára;
Vagy nyerjünk o'zlopot *Ulászló* módjára.
Hova mégy? kire törsz Vitéz! olly tüzelessen? s a t.

Jósef Nap

Mejjem ezüst óltár, mellyen valahol pihen és jár,
Vesta tüzét emelem, szüntelen égve lelem.
Szivem ez óltárról kegyes áldozatú tüzet árúl
Rejtekeit leg elöl, birja Királya belől.
Hüvely az én szivem bele vont Nagy *Jósef* az ivem,
Öt közepén viselem, 's hordom örökre velem.
Látod e' edgy Jobbágy koronázott före miként vág
Mint dobog égve belől szive Királya felől.
Jól teszed én szivem leszel így tisztetdbe te hivem.
Mellyed' ballya felől *Jósefet* ird-le belől.
Mesterfége felett valamit ha ki-mettzeni kellett
Myronnak, fedelet tart vala titka felett.
Nem tuda mit késsel ki-faragni, tsak egybe fedéssel.
Erte meg a' tsuda kéz. Nagy titok! atra se néz.
Mettzeni tudó kéz vagyon itt is az, a' kire bár nézz
El-dülsz költfönözött virtusa' fénye között.
Fedd-be tehát jobb lész, fok az a' mibe fogni mer egy
élsz;
Rentzeled erre keves, bár tüzed érte heves.
Bár be-fedém, még-is ragyog, im neki fénylik az ég is
Mennyei jusza jelül, tiszteli Napja felül.
Társadat isméred *Fébus*, 's magad ennek igéred.
Járj vele míg tüzed ég, így dörög a' Magyar ég.

József alól fénylik, de kegyes Jobbágyi reménylik,
 Hogy mikor Egbe kerül, a' Nap alatta derül.
 József előtt kévék fejeket meg-alázva le-tévék,
 Meizíze nyomodba ki-álj ennek előtte Király.
 Hiribe vett részét Dél, Nap-kelet, Eszak, Enyészet
 Sándor aludj. Magyar ég Józsefe Napnak elég.
 'Séba ha-böltseflég kel, József az,úta kegyesflég
 Nyertes az a' nyomorúlt a' ki Nevére szorúlt.
 József előtt kedves Jobbágy, kinek a' szeme nedves,
 A' szeretet' kötele azt közösíti vele
 Virtusa már régen ragyog úgy, mint a' Nap az égen.
 József! ez a' nevezet tsíllaga, Bétsbe vezet,
 Böltsek ezen jelnek vezetésén. Székire lelnek
 Már hány Nap-keletet 'Sámolya földre le-tett.
 Retteg a' Hóld tizimer, Magyar Egre ki-tettzeni nem mer,
 Frigyet költsönözött szarva' fetéttye között.
 Ó Maradék ennek ha beléd sűgárai mennek
 Példa gyanánt tegyed őt a' Fejedelmek előtt.
 Szív te ne légy fosvány őt áldani, Bolts ez az öfvény
 Jobbra vezérel elé az Haza haszna felé.
 Béts mutat e' Föben Salamont értelmes eröben
 Van ki bezzéll Magyarúl benne vitézi karúl.
 Némzetek itt jönnek, fejeket meg-alázva köszönnek
 El Salamon. Fejed ez. O Magyar a' ki fedez.
 A' Magyar Eg zeng, reng, Duna zúg, Béts lö,
 Buda, Györfeng
 Más Angyalt nem ereftz áldani kéri meg ezt.
 József! Eget gyöztél. Nagy erö! már Népet előztél.
 Bizzatok óh Magyarok, ritka vitézi katók.
 Álj-ki vitéz vafsal fedezett Magyar egy Haza Salsal.
 Csirke ne féll, fedelül van Sasi tolla felül.

Irta a' S. Pataki R. Kollégyiomban Ar* Jó*